

Fra: Dwita Holm:

"På smalle andalusiske stier"

Borgen 2003

SPANSK STOICISME

Det kræver blot nogle få måneder i Spanien at lægge mærke til den høje selvopfattelse, spanierne har, ikke bare en overfladisk skal af selvsikkerhed, men en dyb, integreret vished om sin egen værdi og ret som menneske. Selvfølgelig findes der her som alle andre steder i verden mennesker, som i visse situationer føler sig usikre, men her synes der, til forskel fra f.eks. Norden, at være en urorlig kerne af bevidsthed om egen personlig værdi.

Når man har læst litteratur skrevet i flere forskellige tidsaldrer om Spanien og spaniere, fremgår det tydeligt, at spansk stolthed er legendarisk. Det er ikke ualmindeligt at sammenligne det spanske landskab og spaniernes karakter. Det rå og brutale landskab indikerer en vild, men stoisk vitalitet, energier som ikke kanaliseres, løfter som ikke indfris, en ufuldbyrdet skæbne.

Den spanske universitetsrektor og filosof, Unamuno, som døde i 1936, skrev engang, at den spanske Juan Lopez, (som nærmest kan sammenlignes med den arkertypiske danske Hans Hansen) hvis han ikke havde nogen anden kilde til stolthed, ville være uhyre stolt af at være Juan Lopez, for i hele verden kan der ikke være en anden Juan Lopez helt som ham.

Spanieren er ikke født for at realisere noget socialt mål, men primært for at realisere sig selv, dermed har han en stærk følelse af værdighed, og tyngdepunktet er selvet. Dette medfører logisk nok svag statsautoritet, et andet yndlingsstema for kendere af Spanien.

Det hedder sig, at spanieren modigt vil dø for sit land eller sin overbevisning, for den universelle retfærdighed og frihed, men han er ude af stand til at underordne sine personlige overbevisninger i et kollektivt og progressivt politisk projekt, som jo nødvendigvis også indebærer kompromis.

Den amerikanske hispanist John A. Crow skriver således, at det at leve under romerne i seks århundreder, så slås mod maurerne i andre otte, til sidst lærte spanierne at holde deres skjolde sammen, og

i det femtende århundrede var den spanske falanks den sejeste militærenhed i verden. Crow tilføjer opgivende, at måske tager det lige så lang tid at lære at leve sammen, som det tog at lære at slå sammen.

Et spansk ordsprog som belyser den høje spanske selvrespekt siger: *Hvis Gud ikke var Gud, så ville han være konge af Spanien, og kongen af Frankrig ville være hans kok.* Her spilles der selvfølgelig på franskmændenes emblematiske lidenskab for god mad, som uden tvivl er berettiget, men som sikkert til en vis grad har ført til, at vi ikke altid er bevidste om, at andre europæiske lande også går højt op i deres madtraditioner, for eksempel Spanien. Jeg har dog indtryk af, at den spanske kogekunst nok er mindre raffineret end den franske, ikke mindst på grund af den store fattigdom, som helt op i vore egne årtier var en barsk begrænsning for store dele af Spaniens befolkning.

Selv om mange af Monachils indbyggere har ganske små indtægter, så er der ingen i dag som lider direkte nød, og en af mine monachilske glæder er at sætte mig udenfor ved totiden om eftermiddagen med en avis og nyde aromaberuselsen som kommer fra nabohusene. Duften af rigelige mængder olivenolie, hvidløg, log, paprika og kommen, standardingredienserne, er rig, varm og tryk, den får i hvert fald mig til at smile. Hvis man en hvilken som helst dag på dette tidspunkt, for ikke at tale om en søndag morgen, går en tur gennem Monachils trange gader, vil man opleve en hel koncert af dufte, som alle med deres forskellige særpræg skærper sanserne i en sådan grad, at man må passe på ikke at se alt for idiotisk ud i tilfælde af, at man skulle møde nogen, man kender. Intet ser så ubegavet ud som en udlænding i salig svævegang, med halvt lukkede øjne, et fraverende smil om munden og næsen stukket viljeløst op imod det ene åbne kokkenvindue efter det andet.

Jeg havde specielt lagt mærke til, at et af de huse som var velsignet med de gode maddufte, var et af de gamle huse, som stod oppe i skrånningen over for vores hus. Jeg havde bidt mærke i huset, fordi de tre vinduer i deres anden etage vendte lige ud over vores

ejendom, men jeg vidste endnu ikke helt, hvem der beboede dette mystiske hus som stod i den overste del af det, som vi plejede at kalde for Kardemommebyen. Benævnelse brugte vi, fordi de små, skæve, hvide huse med de blå eller brune vinduer og døre lignede Kardemommeby, sådan som vi kender den fra børnebøgerne. Husene er alle i forskellige størrelser og med mærkelige udbygninger her og der, for eksempel står to af dem på hver sin side af gaden, men for at forbinde de to huse, er der i anden etage bygget et rum imellem dem, oven over selve gaden. På mange af de andre huse er der hvidkalkede, snirklede trapper, som fører fra en del af huset til en anden. De tykke, skæve mure står og læner sig velfornøjede mod hinanden, og overalt er der en overflod af farverige blomster som hænger fra vinduer og trapper og pryder de små åbne gårdspladser.

En sen fredag aften hvor Randi og Maria var på besøg, gik vi ned i *La Barbería*, caféen til Kathy og Sousa, som var gode venner af os. Nede i caféen stod der en fire-fem gedelyrder med deres whisky og hang ved bardisken. Alles øjne var rettet mod den eneste kvinde i baren, jeg syntes nok jeg havde set hende før, men jeg kunne ikke placere hende. Hyrderne lyste tydeligt op, da vi kom ind, det er jo ikke velanset i Monachil, at piger går på bar, så vi var en glædelig overraskelse for de tørstige herrer.

Sousa som stod bag bardisken, var ikke sen til at præsentere os for Julia og Santiago. Julia var bare hjerteligheden selv. „Jeg har så længe villet møde jer, ja, jeg føler næsten, at jeg kender jer lidt, fra mine vinduer ser jeg jo over til jer, ikke at jeg bruger megen tid på at glane ned på jer, jeg er egentlig ikke så meget hjemme ...“ Ordene rablede ud af hende uden stop, og jeg begyndte at spekulere på, hvornår det mon ville blive min tur. Mysteriet om hvem der beboede det madgode hus i Kardemommebyen var i alle fald løst, der boede lille splejsede Julia og hendes mand Pepe, som ikke var med på bar.

Det blev en lang aften, hvor et solidt venskab med Julia og San-

tiago blev indledt i en sky af vandpiberøg – hyrderne havde bestilt en af de store vandpiber, som hele tiden blev tilbudt os damer – en udmærket made at komme i snak med fremmede af det modsatte køn.

Dagen efter blev vi inviteret til middag hos Julia og Pepe, og da fandt jeg ud af, at også den spanske madlavning er omgivet af stoisisme.

Vi ankom ved midten, blev præsenteret for Pepe og fik stukket et glas hvidvin i hånden. Fra gaden trådte man direkte ind i det lillebitte køkken, som også gjorde det ud for spisestue og stue. Det er overraskende så hurtigt man venner sig til små rum, rummene i Julia og Pepes hus var mindre end i vores, de havde måske ikke brug for så megen plads, de havde ingen børn og arbejdede en del. De var begge kunstnere, han skulptør og hun maler, men siden det var vanskeligt at leve godt af det, underviste de ved siden af i kunst, hun på et gymnasium i Granada og han på et i Cordoba, så han var kun hjemme i weekenderne. En anden grund til at de arbejdede så meget var, at de havde lyst til at bygge et tårn med masser af vinduer på huset, det skulle være Julias atelier, og i den store underetage, som i virkeligheden var enorm, fordi den også bestod af store hulesystemer, skulle der laves et atelier til Pepe.

Denne lørdag aften var Erik og jeg som alle andre aftener skrubsultne. Nærmest hver dag var vi ude at cykle, svømme eller gå, så vores forbrænding var høj, og jeg havde lidt vanskeligt ved at tilpasse mig de sene spanske aftenmåltider. Heldigvis blev der sat nogle *tapita* (sma retter) frem, oliven og en varm gryderet serveret i en skål med små gaffler, en til hver, og så blev der snakket i munden på hinanden, mens maden tilsyneladende var glemmt. Det var ellers Santiago som skulle frembringe aftenens hovedret, som var bacalao. Med sin tynde, lidt bojede skikkelse, det grå, halvlange hår og velplejede skæg så Santiago ud som en mellemting mellem en afdanket hippie og en kunstprofessor, det var også lige præcis, hvad han var. Pepe derimod, med sin lave, brede skikkelse og mørke farver, så ud som en typisk spanier, hans dybe melodiose

stemme gjorde, at man automatisk tav, når han snakkede, om ikke andet så for at nyde den smukke stemme.

Klokken var blevet ti, tapitaaen var spist, og endnu var der kun halvhjertede forsøg på madlavning henne ved køkkenbordet, det var tydeligvis meget vigtigere at få klarlagt flamencoens dybeste hemmeligheder end at få tilfredsstillet den efterhånden skrigende sult, som manifesterede sig stærkere og stærkere i min mave.

Isoleret set, dvs. når jeg ikke er ved at dø af sult, kan jeg godt lide den made, hvorpå spanierne fuldstændig ignorerer tiden, og hellere retter hele deres opmærksomhed mod øjeblikket, der er en ro omkring det de laver, og de stresser sjældent med ting. Det var ikke så vigtigt, om vi spiste aftensmaden klokken halv ti eller, som tilfældet var den aften, klokken lidt over elleve. Det skal indrømmes, at da den stoisk tilberedte bacalao med spinit endelig kom, så var den helt henrivende. At det var over midnat, da desserten, friske appelsiner stroet med sukker og overhældt med olivenolie, blev serveret, det var der ikke noget mærkeligt ved, for det vigtigste var, at der var plads til alt, både madlavningen og det sociale samvær, foregik uden stressende tidsrytmi eller andre former for pres.

Den romerske filosof Seneca, som blev født i Spanien, byggede sin filosofi på den stærke selvverdighed: „*Lat dig ikke indtrykke af noget, som er fremmed for din egen sjæl.*“ Om denne tidlige livsfilosofi siger Gaius, en spansk filosof fra attenhundretallet, at Seneca egentlig ikke opfandt den, han behøvede blot at iagttage spanierne og skrive det ned, som han så.

Hele den spanske *matita*-mentalitet er også en del af spaniernes stoicisme, de har en misundelsesværdig ro omkring de fleste forhold, ikke når forholdene skal diskuteres vel at mærke, da er de fyrr og flamme, og som fremmed og udenforstående til en ganske almindelig lille meningsudveksling kan man let tro, at de implicerede når som helst ryger i totterne på hinanden, hvilket overhovedet ikke er aktuelt, akkurat som det sandsynligvis heller ikke er ak-

tuelt at gøre noget, som kræver handling, med den diskuterende sag.

Jeg spekulerer på, om det er Senecas filosofi, som ligger bag *mañana*-mentaliteten, som er så karakteristisk for spanier, og som vi hurtigt fandt ud af ikke bare var en romantisk myte, men en højst upraktisk realitet, som betyder, at det næsten er umuligt at planlægge noget som helst, specielt ikke praktisk arbejde hvor man er afhængig af fagfolk.

Da vi i stuen fjernede det tykke lag af kalk og ler, som lå uden på stennurene, og i tillæg rev skillevægge ned, blottede vi hele det elektriske system i rummet, alle ledninger og kontakter mistede sine fester og hang frit i luften og dinglede. I manedsvis måtte vi finde os i improviserede løsninger, hvor hele den elektriske herlighed blev regeret ved at binde den op i kroge i loftet med snor. Elektrikeren, José Antonio, lovede gang på gang højt og helligt at komme, og hver gang jeg snakkede med ham, lod jeg mig naivt fuppe af hans sympatiske væsen og ærlige øjne, og var sikker på, at denne gang ville han helt bestemt komme.

Set fra et individualistisk perspektiv er det beundringsværdigt at kunne leve ud fra filosofien om ikke at lade sig undertrykke af noget, som er fremmed for ens egen sjæl. Har man ikke lyst til at lave noget som forventes af en, ja så gør man det ikke. Dette fungerer, når hele kulturen er sådan, og den som har brug for elektrikerens godt ved, at han sandsynligvis ikke kommer til aftalt tid, men når han føler for det, men en nordbo bliver med sin uforberedte effektivitetsmentalitet uhensigtsmæssig irriteret over tingenes langsommelighed.

Denne individualistiske spanske folkesjæl, deres personlige stolthed og tro på egen unikhed, som gør, at de ikke har nogen stærk følelse for det upersonlige fællesskab, er let at få øje på i det daglige liv i Spanien, for eksempel er en tur i enhver andalusisk butik en frustrerende øvelse i tålmodighedens langsommelige kunst.

I begyndelsen da vi lige var flyttet til Monachil, og mine

spanskundskaber var ret begrænsede, måtte jeg virkelig tage mig sammen for at gå ned i Rosarios butik og købe dagligvarer, fordi jeg vidste, at selv om jeg måske bare skulle have brød, så var det en ulyre tidkrævende operation som ville trække og flå min tålmodighed helt ud til dens yderste grænse.

Rosarios butik er en institution i landsbyen, det er her de lokale nyheder formidles fra dag til dag. Ud over mad kan du købe alt fra sko til sminke og børnebøger.

I begyndelsen var problemet for en effektivitetlidende nordlænding som mig, at jeg ikke ville acceptere deres måde at gøre tingene på, jeg kunne ikke forstå, hvorfor de skulle gemme brodet bag grøntsagsdisken, i stedet for at have det liggende frit fremme. Det at brodet ligger bag grøntsagsdisken betyder, at jeg nogle gange må vente i tyve minutter for at få et brød, fordi en tre-fire dage mer først skal beslutte sig for, hvilke og hvor mange griseopstret, grisefedt, griseører eller fodder de skal have, ja og så måske også lidt kylling og lidt ost. Siden må de forhøre sig om standen på de forskellige grøntsager, for de bestemmer sig for, hvilke og hvor meget de skal have. Mens alt dette foregår, skal både ekspedient og kunde samtidig deltage i den livlige diskussion om hvorvidt La Angustias faldt og forvred ankelen foran kirken, eller om det var længere nede ved Ayuntamientoen. Hvad tid på døgnet det skete, hvor hun var på vej hen og hvornår man sidst havde set hende er også vigtige faktorer at få klarlagt ned i mindste detalje. Det er klart, at når vigtige diskussioner som denne skal føres, mens der skal handles, så går hele ekspederingen uendeligt langsomt. Det skal også tages i betragtning, at når spaniere diskuterer, da er det med en sådan lidenskab, at det er umuligt at gøre noget andet samtidigt. Mens alt dette foregår, skriger hele min eksistens efter det ene brød jeg skal have, men jeg er for velopdragen og også for ivrig efter at passe ind i lokalmiljøet og ikke stode nogen, til at bare skære igennem og bede om at få mit ene brød.

Med tiden er jeg dog faktisk kommet så langt i tålmodighedsøvelse, at jeg næsten kan lide at gå ned til Rosario og handle, det

skyldes uden tvivl også, at mit spansk er blevet meget bedre, sådan at jeg nu i højere grad kan følge med i alle de interessante detaljer i de forskellige diskussioner. Den øgede butiks trivsel hænger også sammen med, at både Rosario, hendes datter og alle handledamerne, nu faktisk ser på mig som menneske og ikke bare som udlænding, og af og til er jeg så heldig at diskussionen handler om noget, som jeg tilfældigvis ved noget om, og da er jeg sommetider så modig, at jeg på vakkeltomt spansk vover at slænge en kommentar eller to ind.

En af de heftigere butiksoplevelser var dagen efter, at skolen i Andalusien begyndte, jeg cyklede til La Zubia med den lange bogliste, jeg havde fået af Freyjas lærerinde, parkerede cyklen uden for boghandleren og så til min forførelse, at der var kø helt ud på gaden. Der var flere end mig, der ville sikre deres børns lysende fremtid ad kundskabens forgyldte vej.

Fra naturens eller opdragelsens hånd er jeg ikke blevet velsignet med tålmodighedens gave, og koer er en af de hverdagsring, som jeg takler dårligt. Jeg psykede mig ned så godt jeg kunne, og forbedte mit utålmodige sind på en meget lang, trang og svedig venten inde i boghandlerens huleagtige butik.

Hvis man kan tænke på sin venten i koen som en sociologisk iagttagelse af spaniernes væremåde, så bliver det pludselig meget mere underholdende og mindre frustrerende. Butikken er altså fuld af kvinder, nogle med unger på skub, andre alene, der er to disk, med hver en butiksekspedient bag. Hver kunde har en lang liste med ting, børnene skal have, alt fra blyantspisere til læsebøger. Listen leveres, og så bruger den overstressede ekspedient ca. 10 minutter på at finde alle tingene frem og lægge dem på disken til modrenes og ungerens nøje inspektion.

Ojensynlig er det bare mig, som er forundret over tingenes habløse tilstand, alle har stæet i koen i mindst en hel time, og alligevel, når det da bliver deres tur, så bruger de lang tid på at inspicere hver enkelt blyant og papirblok og diskuterer ivrigt blyanternes

tykkelse, farve og holdbarhed med butiksdamen – „Måske skulle mors lille Carmen heller have en blyant af samme slags, men havde de den ikke i rød? Og den blyantspisere, var den nu også god nok? Hun har de nu også forestillet sig, at der skulle være flere ark i papirblokken – det var der sidste år.“

Man har altså stæet en time i ko, og når det endelig er ens egen tur, så bruger man som den selvsølgeligste ting i verden lang tid på at være en kresen og bevidst kunde, vel vidende at denne fremgangsmåde sinker hele processen enormt. De andre i koen ser ikke ud til at bekymre sig om det, der er jo sådan, de også selv kommer til at opføre sig, når det endelig, om en time, bliver deres tur.

Der er ingen tvivl om, at i de nordiske lande ville folk, når det endelig blev deres tur, gøre sig så hurtigt færdige som muligt og i hvert fald ikke begynde at være vanskelige, det ville koen ikke have accepteret. Der ville være en tavs konsensus om, at alle gør deres ærinde på kortest mulig tid, så alle står mindst mulig tid i ko, en slags solidarisk, social bevidsthed.

I Spanien er individet i en hvilken som helst sammenhæng så bevidst om sin egen betydning og unikhed, at det er den mest naturlige ting i verden at tage sig god tid og være en kresen kunde, selv om koen bag er en kilometer lang. De synes ikke at have denne bevidsthed om, hvad der ville gavne fællesskabet bedst, en bevidsthed som i den socialdemokratiske velfærdsmodel bliver indpodet i individet fra barnsben af.

Der kan siges meget om denne spanske holdning og fremgangsmåde, den er jo ikke specielt effektiv, butiksmodellen med alt bag disken ej heller, det er forhold som irriterer mig, mens jeg står i ko, og jeg kan ikke forstå, hvorfor de ikke har moderne butikker som hjemme, hvor kunderne hver især finder det, de skal have, slænger det op på rullebåndet, hvor stregkoderne sørger for hurtig og effektiv ekspedering? Men så enkel er argumentationen ikke, for en af grundene til at flytte til Spanien var jo netop at undslippe effektivitetskravet og den nærmest kliniske upersonlighed ved samspillet i det offentlige rum.

Når jeg har været nede og handle hos Rosario og måske irriteret over langsomheden er på vej op ad gaden, kan jeg være sikker på, at Miguel, hvis han ikke allerede sidder i merheden af sin port, vil komme ilende til porten, ved lyden af mine skridt. Det er ikke altid, jeg er i humør til at snakke med ham, men det burde jeg være, for jeg bliver uvægerlig i godt humør af hans spogefulde og ligevægtige fremtoning, jeg får sat lidt perspektiv på de ting, som eventuelt nager mig.

Miguel har en sindsligevægt, som jeg kun kan drømme om, noget af det kommer vel naturligt med alderen, men jeg vil tro, at meget af den altid har været der. Miguel forklarede engang Erik om ligegyldigheden af at vide ting, som overhovedet ikke vedkommer dig. Santalen kom ind på emnet, fordi Erik var chokeret over, at Miguel ikke vidste, hvor i Spanien Madrid lå, og over at Miguel, som boede under en times bilkørsel fra kysten, kun en gang i sit lange liv havde været ved havet, dengang han og Lola var nygifte, for de fik børn. Som Miguel talmodigt forklarede: „Hvad vedkommer det mine tomaters vækst, at jeg ved, hvor USA er?“ Erik havde da frustreret prøvet at overbevise Miguel om, hvor utrolig vigtigt det var at vide ting om verden uden for Monachil. Erik forsøgte sig med globaliseringsteorier og international politik, men Miguel var ikke imponeret, han holdt fast ved, at det ikke gjorde nogen forskel på hans liv at vide om de ting, Erik beskrev for ham, og efter en stund måtte Erik føjeligt indrømme, at det måske i virkeligheden ikke var så vigtigt at vide, præcis hvor Madrid var, og at det vel egentlig heller ikke kom Miguel ved, hvad USA's president hed. Derimod kom det Miguel ved, hvad vi og de øvrige naboer gik og lavede, der var næppe noget, som interesserede ham mere end det. Det er et paradoks, at den slags nysgerrighed over det nære, over andre menneskers liv, ofte bliver karakteriseret negativt, man siger: „Det kommer ikke ham ved,“ mens fjerne emner som politik og geografi er noget, man bør interessere sig for – men hvorfor er det så ildeset at interessere sig for det næ-

re? Vores liv kommer faktisk Miguel ved, vi er hans nærmeste naboer, vi deler, og må samarbejde om de samme vandingskanaler til vores jordstykker, og i Andalusien er naboskab synonymt med loyalitet.

For mig er Miguel en konstant pamindelse om hensigtsmæssigheden i at tøjle rastløshedens uregerlige energier. Ikke at jeg ønsker mig et liv som hans, men han har denne spanske evne til at slippe fuldstændig af, og det er ikke fordi han ikke har noget at lave, han har altid nok af arbejde med sine jordstykker, og om vinteren når der er mindre arbejde med jorden, forarbejder han det, han har høstet, for eksempel kan han sidde i timevis med en hammer og knuse mandelskallerne, så mandlerne kan sælges nede i den lokale *cooperativa* (indkøbskollektiv) eller han sidder med en uskarp kniv og rasper den tørrede majs af kolberne, så de kan bruges som foder til fjerkræet. Til trods for at der altid er noget han kan beskæftige sig med, så har han hver dag sine afslapningsperioder, som varierer efter årstiden.

Om vinteren, efter at han klokken syv om morgenen har været nede i Lauras café og drukket sin morgenkaffe, tender Miguel hver morgen bål i det inderste hjørne i sit redskabsskur, så sidder han foran ilden, med fodderne næsten oppe i ilden og venter på, at Erik skal komme forbi, så sidder de der begge to og småsnakker, mens de venter på, at *el panadero* (bageren), skal komme med brød og ikke mindst kager. Når Miguel har fået spist kagen, er solen så småt begyndt at varme den kolde vinterluft tilstrækkeligt op, til at han begynder at gøre sig klar til dagens arbejde, som regelmæssigt afvikles med intens musiklytten. Han sætter sig på sin stol, enten ude i solen eller inde ved ilden, og skruer fuldt op for lydstyrken på transistorradioen. Så sidder han der som i dyb meditation i mindst en times tid uden nogensinde at slippe radioen med hænderne. Den eneste afveksling består i at skrue på kanalvælgeren af og til. Om sommeren hører han også på musik i sin radio, men da går dagens varmeste timer dog med siestasovn; den soves ikke i

hjemmet, men i redskabsskuret, hvor han har en madras liggende klar. Efter frokostaltidet ligger han så til almen beskuelse på ryggen og sover i doråbningen.

Jeg derimod, når det skal hedde sig, at jeg slapper af, sidder eller ligger for det meste og kigger på uret eller maler rastløst rundt om mig selv frustreret over ikke at lave noget. Det er bestemt ikke hensigtsmæssigt, men jeg kan mærke at den andalusiske ro omkring ting og sig selv langsomt er ved at snige sig ind på mig, ikke mindst takket være grundig iagttagelse af Mignel.

Den andalusiske stoicisme udstrales som personlig afklaring og ro, ikke rolighed, de er skam fyrrige nok, men ro omkring egen værdi og styrke. Også i skolesystemet afspejles forventningen om dette stærke individ. På Freyas første skoledag blev vi lidt betuttede, vi havde forestillet os, at forældrene fik lov til eller ligefrem blev opfordret til at være med de første par dage eller den første uge, bortset fra de første fire år. Vi tænkte vel på, hvordan børnehavesystemene fungerer, hvor forældrene opfordres til at være til stede, til barnet føler sig trygt i sine nye omgivelser. Igen denne her supersociale samvittighed og angst for lidelse.

Freyjas lærerinde var som taget lige ud af en gyserfilm om den onde lærerinde som mishandler børnene, en kvindelig parallel til Lektor Blomme i Det forsomte forår. Señorita Amalia er en stor dame af ubestemmelig alder, men kroppsformen antyder spansk bedstemoraldre. De spanske landsbydammer får en egen kroppsform, når de endelig er blevet bedstemodre og kan tage det lidt med ro. Det mest karakteristiske ved denne kroppsform er den store mave. Pakledningen til dette livs stadium er forskellige variationer af et matkjolelignende kledningsstykke i let materiale; det ser behageligt ud for det strammer intetsteds, men hænger som et telt ned fra skuldrene, over den store mave og ned til knæene.

Señorita Amalia ser dog ikke ud som de spanske bedstemodre, som har en altfavnende, mild kærlighed i blikket, nej, hun har et blegt gammiansigt med strenge, autoritære øjne, som med det

samme bragte mig tilbage til de gange, jeg har stået skoleret inde hos rektor og forklaret eller undskyldt mine synder og lovet evig forbedring. Falske løfter selvfølgelig, ikke mindre end to gange blev jeg smidt ud af gymnaset.

Señorita Amalias stærkt græsgrønne kjole med guldknapperne, bæltet om det tondeformede liv og det tynde, korte og blege hår understrøgede hendes maskulinitet, ikke mindst da hun gjorde det helt klart for os, at den første skoledag kunne vi til nøds kigge ind om skolen, døren ville være åben, men fra næste morgen ville døren være låst.

For vores sarte, over-predagøiske nordeuropæiske sjæle, var dette hårdt, men vi accepterede ordrene, vi ville jo nødig gøre os fortjent til señorita Amalias forbandelse. Vi var indforstået med, at når man er i Rom, gør man som romerne, nu måtte den omfindtlige nordiske blodsodenhed vige for spansk stoicisme.

Blodsoden er spæreren under ingen omstændigheder. Når et spansk barn løber og slår sig og kommer gredende til sin mor, får barnet ikke de store trostende ord, men bare et lille „så slemt var det da ikke“ eller kommentarer i retning af „ja, ja, det er godt med dig du“, og så et lille dask i rumpen som tilsiger, at det var den trost, nu må de lege videre.